

Η ιστορική συνέχεια Πρωτοελλήνων και Ελλήνων (Μέρος Ζ' -τελευταίο)

Πίνακας περιεχομένων

- 1. Περί της δήθεν καθόδου των Ελλήνων από τον βορρά
- 2. Η «κάθοδος» των Δωριέων (ή η επιστροφή των Ηρακλειδών)
- 3. Ορισμένες μαρτυρίες λογίων περί της εθνικής συνέχειας των Ελλήνων

1. Περί της δήθεν καθόδου των Ελλήνων από τον βορρά

Η θεωρία της καθόδου ελληνόφωνων ινδοευρωπαϊκών φύλων, προερχόμενα από την ινδογερμανική οικογένεια, είναι μια θεωρία που στηρίζεται **μόνο** σε γλωσσολογικές μελέτες και πουθενά αλλού. Αυτά τα φύλα δήθεν εισέβαλλαν στον ελληνικό χώρο σε περιόδους που απέχουν μεταξύ τους, με ιδιαίτερα φυλετικά ονόματα. Αφού υπέταξαν τους αυτόχθονες, εκδιώκοντάς τους είτε αφομοιώνοντάς τους, αργότερα αποτέλεσαν τους...Έλληνες. Αυτές οι φυλές, δήθεν κατέβηκαν από...τα Ουράλια Όρη, όπως διδάσκεται στα σχολικά βιβλία. Για αυτό, όσοι υποστηρίζουν τέτοιες αστήρικτες θεωρίες, μιλούν για προ-Έλληνες και όχι για πρώτο-Έλληνες.

Καμία μελέτη, ωστόσο, δεν συμφωνεί με την άλλη για την ακριβή προγονική εστία αυτών των φύλων. Ο λόγος τους είναι πάντα γενικός και συγκεχυμένος.

Επίσης, δεν μας φέρουν καμία απόδειξη περί της κληρονομιάς που μετέφεραν από τον μακρινό βορρά, όπως θα ήταν λογική συνέπεια της υποτιθέμενης μακρινής καθόδου. Διότι ο οποιοσδήποτε λαός όπου και αν βρεθεί, φροντίζει να προσδιορίζει τις ρίζες του και να διατηρεί την κληρονομιά των προγόνων του.

Από όσα έχουμε εκθέσει μέχρι τώρα στην σειρά των άρθρων, **πουθενά** στην αρχαία ελληνική γραμματεία δεν προκύπτει ότι οι Έλληνες δεν είναι γηγενείς. Αντιθέτως, τόσο η ελληνική μυθολογία όσο και οι αρχαίοι μας συγγραφείς (ιστορικοί, φιλόσοφοι, γεωγράφοι, ποιητές, πολιτικοί, ρήτορες), **όλοι βεβαιώνουν την αυτοχθονία του ελληνικού στοιχείου** και μάλιστα όχι μόνο κατά τους ιστορικούς χρόνους, αλλά από τους προϊστορικούς. Το αστείο της υποθέσεως, είναι ότι μιλούν για την «κάθοδο» των Δωριέων το 1100 π.κ.ε., ενώ γνωρίζουμε από τις παραδόσεις μας ότι Δωριείς υπήρχαν από την εποχή του Δευκαλίωνος, όπως αναφέρουν ο Θουκυδίδης και ο Ηρόδοτος. Οι Δωριείς δεν είχαν για κοιτίδα τους τα...Ουράλια Όρη, αλλά το Πελασγικό Άργος, την σημερινή Θεσσαλία. Οι Δωριείς, ήταν η πρώτη ομάδα που αποσχίστηκε από την πελασγική οικογένεια και απετέλεσε ένα από τα φύλα του ελληνικού έθνους.

Ο δε Όμηρος, αναφέρεται στην παρουσία Δωριέων στην Κρήτη, κατά τα Τρωικά, που τοποθετούνται πολύ πριν το 1100 π.κ.ε. Αλλά και ο Διόδωρος ο Σικελιώτης το πιστοποιεί στο ιστορικό του έργο.

Στην Κρήτη από την δεύτερη χιλιετία π. κ. ε, χρησιμοποιούνταν η Γραμμική Γραφή Β', που η αποκρυπτογράφησή της απέδειξε ότι είναι ελληνική. Δείγματα της ίδιας γραφής βρέθηκαν στην ηπειρωτική Ελλάδα, την Θήβα, τις Μυκήνες, την Ελευσίνα και αλλού. Σε πινακίδες με τέτοιου είδους γραφής, βρέθηκαν τα ονόματα των Ολύμπιων «θεών». Συγκεκριμένα, στην Κνωσό και στην Πύλο.

Ας δούμε όμως τι λένε ξένοι και Έλληνες ερευνητές...

Σβιντένσκυ (Γερμανίδα ανθρωπολόγος):

*Οι Μεσογειακοί φορείς γραμμωτής κεραμικής, εισβάλλοντες μαζικά **από την Βαλκανική**, εισήγαγαν και την Γεωργία στην Κεντρική Ευρώπη.*

J. B. Bury (πανεπιστήμιο Cambridge):

***Δεν υπάρχει σίγουρη μαρτυρία** ότι πραγματοποιήθηκε ποτέ μεγάλη πληθυσμιακή μεταβολή στην αρχή της εποχής του Χαλκού. Αντίθετα η δεύτερη*

περίοδος της πρωτοελλαδικής είναι η εποχή εντυπωσιακής ανάπτυξης. Εμφανίζεται σημαντική αύξηση πληθυσμού και ανάπτυξη του εμπορίου μεταξύ της ηπειρωτικής Ελλάδος, της Κρήτης και των νησιών και στο εσωτερικό κάθε περιοχής. Σ' αυτήν την περίοδο βλέπουμε για πρώτη φορά την εμφάνιση επιβλητικών οικοδομημάτων και οχυρώσεων που προϋποθέτουν ισχυρή εξουσία και αυξημένους πόρους.

R. Drew (ιστορικός):

Η ελληνική μυθολογία που αναδράμει και δίνει την δική της εξήγηση για την άγνωστη προϊστορική περίοδο **δεν δίνει στίγματα και περιγραφές για καθόδους Ινδοευρωπαίων, Αρίων και άλλων άγνωστων φυλών στον ελληνικό χώρο** και αυτό αποτελεί ένα δυναμικό στοιχείο για όσους ατεκμηρίωτα με δικούς τους συλλογισμούς προσπαθούν να συνθέσουν την Ελληνική προϊστορία και σήμερα δεν υπάρχει Ινδοευρωπαίος με την αυστηρή έννοια του όρου. **Δεν υπήρξε ποτέ Ινδοευρωπαϊκός λαός.**

The time Atlaw of World History:

Κοιτίδα των Ινδοευρωπαίων και των Ινδοευρωπαϊκών γλωσσών **υπήρξε το Αιγαίο** και φορείς ήταν οι Αιγαίοι γεωργοί της 7ης χιλιετίας π.Χ.

«Μεταξύ Μεσοελλαδικού και Μυκηναϊκού πολιτισμού δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά αλλά **συνέχεια**. Ο Μυκηναϊκός Πολιτισμός είναι τέκνο του Μεσοελλαδικού. [...] Πάνω σε αυτό προσθέτουμε και την παρατήρησή μας ότι στο Δίμηνη οι επιχώσεις από την νεότερη Νεολιθική (4000- 2800 π. Χ) μέχρι την υστεροελλαδική (1600- 1100 π. Χ) είναι συνεχείς και εντυπωσιακές σε περιεχόμενο, **χωρίς καμία διακοπή και χωρίς κανένα πολιτιστικό κενό.** (Πρακτικά Α΄ διεπιστημονικού συμποσίου, Λαμία 1994)

Ζαν Ρισπέν (Γαλλική Ακαδημία):

Ευλογημένος να είναι ο Β. Μπεράρ, που από το 1894 στο έργο του «Προέλευση των αρκαδικών τόπων λατρείας» καθάρισε επιτέλους τον νου και το μνημονικό μας από όλη τη σαβούρα, ειδικά γερμανική, που επέβαλε στη μεσογειακή μυθολογία μια γένεση αναγόμενη στις μεταναστεύσεις των Αρίων και που

κοιτίδα τους ήταν τα οροπέδια της Κεντρικής Ασίας.
(«Μεγάλη Ελληνική Μυθολογία»)

Άρης Πουλιανός (ανθρωπολόγος):

Τα παλαιοανθρωπολογικά στοιχεία δείχνουν **ότι υπάρχει γενετική συνέχεια στον πληθυσμό της Ελλάδος από την νεολιθική εποχή ως την σύγχρονη.** [...] Οι αδιάκοπες μετακινήσεις πληθυσμών γίνονται από σχετικά **συγγενικούς ανθρωπολογικούς τύπους**, και αυτές αντανακλούν περισσότερο τις φάσεις του αγώνα μεταξύ των διαφόρων φυλών, παρά την έλευση ενός νέου φυλετικού στοιχείου.

Γιάννης Κορδάτος (ιστορικός):

Το ζήτημα ποια φύλα εγκαταστάθηκαν στην χώρα που πολύ πιο ύστερα πήρε το όνομα Ελλάς και από πού ήρθαν σχημάτισα τη γνώμη πως **η επικρατούσα αντίληψη δεν είναι σωστή. Η από τα βόρεια κάθοδος παρουσιάζει πολλές δυσκολίες.**

Επίσης,

Οι γλωσσολόγοι κατασκεύασαν μια θεωρία πως υπήρχε μια πρωταρχική δήθεν γλώσσα, από την οποία βγήκαν όλες οι άλλες. Συνέπεια της θεωρίας αυτής ότι υπήρξε στα πανάρχαια χρόνια ένας λαός, οι Ινδοευρωπαίοι. **Δεν θέλει ρώτημα πως τέτοιος λαός στην Ασία-Ευρώπη δεν υπήρξε ποτέ. Ούτε μια πρωταρχική γλώσσα.**

Δημήτριος Θεοχάρης (αρχαιολόγος):

Η Ελλάς αποτελεί την νοτιοανατολική προφυλακή της Ευρώπης και από αυτήν θα μεταδοθεί ο πολιτισμός στην βαρβαρική ήπειρο.

Ρένφιου (Βρετανός αρχαιολόγος, Cambridge):

Η μεταγενέστερη θεωρία για την προέλευση του Αιγαιακού Πολιτισμού είναι εντελώς αβάσιμη. **Ο Αιγαιακός Πολιτισμός δεν ήλθε απ' έξω**, αλλά δημιουργήθηκε επί τόπου και είναι αυτόνομος.

Επίσης,

Οι γεωργοί της Μικράς Ασίας ήσαν Έλληνες, επεκτάθηκαν στην Ευρώπη και διέδωσαν την πρωτοελληνική γλώσσα τους.

Renberen (Cambrige):

*Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν **αυτόχθονες**.*

Γέλενικ (παλαιοανθρωπολόγος):

*Δεν ήταν κανένα **φανταστικό** ινδοευρωπαϊκό φύλο, αλλά **το γνωστό μεσογειακό φύλο** αυτό που απλώθηκε μεταξύ του 5000 και 3000 π.Χ. σ' όλη την Ευρώπη δημιουργώντας την πρώτη κοσμοκρατορία και φέρνοντας την γεωργική επανάσταση σ' όλη την καθυστερημένη Ευρώπη.*

2. Η «κάθοδος» των Δωριέων (ή η επιστροφή των Ηρακλειδών)

Ας βάλουμε τα πράγματα στην σωστή τους θέση. Διότι η σύγχυση που προσπαθούν να επιφέρουν κάποιοι, αποσκοπεί στην συσκοτίση της πραγματικότητας, όπως αυτή φανερώνεται μέσα από τα αρχαία κείμενα.

Ο Δώρος ήταν γιος του Έλληνας, όπως έχουμε πολλάκις αναφέρει. Ο Έλληνας, όταν ακόμα ήταν ισχυρός βασιλέας, άρχισε να μετονομάζει τους Γραικούς σε Έλληνες. Αυτοί ήσαν Πελασγοί, και η κοιτίδα τους ήταν το πελασγικό Άργος.

Ο Δώρος μετακινήθηκε με μερίδα του λαού στην Ιστιώτιδα, μεταξύ της πλαγιάς του Ολύμπου και της Όσσας. Η περιοχή ονομάστηκε Δωρίδα, από τον ίδιο. Αργότερα, εκδιώχθηκαν από εκεί, με αποτέλεσμα να απλωθούν στην Πίνδο. Εκεί, έλαβαν το όνομα Μακεδνοί. Μέρος του λαού, κατέβηκε, εν συνεχεία, στην Πελοπόννησο, περνώντας και από την Δρυοπίδα, όπου έκτισαν πόλεις. Στην Πελοπόννησο ονομάστηκαν Δωριείς. Αυτά, αναφέρονται από τον Ηρόδοτο (Βιβλίο Α', 56).

Σύμφωνα με τον ίδιο συγγραφέα, ο Δώρος και η ομάδα του αποσχίστηκαν από τους

Πελασγούς, αυτονομήθηκαν, και θα αποτελέσουν το πρώτο ελληνικό φύλο που θα αποτελέσει ξεχωριστό έθνος (Βιβλίο Α΄, 58.1/ Βιβλίο Α΄, 56).

Στην Πελοπόννησο, κατέβηκαν με τους απογόνους του Ηρακλή, τους Ηρακλείδες, όπου τους βοήθησαν να αποκατασταθούν στο θρόνο, ως νόμιμοι διάδοχοι, πολεμώντας τους Μυκηναίους του Άργους. Και τούτο, όχι μόνο επειδή ήταν το δίκαιο, αλλά επίσης επειδή ο πατέρας τους ο Ηρακλής, είχε βοηθήσει τους προγόνους τους στον πόλεμο κατά των Λαπίθων. Σημειωτέον, ότι οι Ηρακλείδες ήταν Αχαιοί.

Εδώ πρέπει να εξηγήσουμε γιατί ο θρόνος ανήκε στους Ηρακλείδες, τους απογόνους του Ηρακλή. Σύμφωνα με τον μύθο, ο Δίας παίρνοντας την μορφή του συζύγου της Αλκμήνης, έσμιξε με αυτήν. Όταν πέρασε ο καιρός, ο Δίας ανακοίνωσε ότι θα γεννιόταν εκείνη την ημέρα στη γενιά του Περσέα ο μελλοντικός βασιλιάς του θρόνου. Ζήλεψε όμως η Ήρα την πράξη του Διός, και με την βοήθεια της κόρης της, της Ειλειθυίας, καθυστέρησε την γέννηση του Ηρακλή, ενώ γεννήθηκε πρόωρα ο Ευρυσθέας, ο οποίος κατάγονταν επίσης από την γενιά του Περσέα. Έτσι, στο θρόνο ανέβηκε ο Ευρυσθέας αντί του Ηρακλή. Αναλυτικά, μπορεί να τα δει κανείς στο 4ο βιβλίο του Διόδωρου του Σικελιώτη. Από τότε, έχουμε εγκατάσταση Δωριέων στην Πελοπόννησο.

Έχουμε επίσης, τις μαρτυρίες του Ομήρου, του Διόδωρου του Σικελιώτη, και του Στράβωνα, για την παρουσία ενός μέρους των Πελασγών, στην Κρήτη, με τον Τέκταμο, γιο του Δώρου. Ο Τέκταμος δεν πήγε ως κατακτητής εκεί, αλλά ως μετανάστης. Εκεί, παντρεύτηκε την κόρη του Κρηθέα και έγινε βασιλιάς (Διόδωρος, 5. 80/ 4,60/ Στράβων, 5. 2.4/ Οδύσσεια, ραψωδία Γ΄ στ. 175).

3. Ορισμένες μαρτυρίες λογίων περί της εθνικής συνέχειας των Ελλήνων

Ας δούμε ορισμένες μαρτυρίες για την ιστορική συνέχεια των Ελλήνων, όπως έχουν εκφραστεί από διάφορους λογίους. Αυτά, αποτελούν ένα απειροελάχιστο δείγμα.

Ο Κ. Δημαράς, αναφέρει τα εξής...

Ο μεταγενέστερος ελληνισμός δεν απέβαλε ποτέ την συνείδηση των δεσμών του με τον αρχαίο. Βεβαίως στην συνείδηση αυτήν επενεργούν, μειώνοντας την σημασία της, και ανασταλτικές δυνάμεις και συντελεστές φθοράς. Κύρια ανασταλτική δύναμη πρέπει να θεωρηθεί η διάδοση και η επικράτηση της χριστιανικής διδασκαλίας: Ακόμη και το ίδιο όνομα «Έλλην» γίνεται επί αιώνες συνωνύμου του ειδωλολάτρη· και μολονότι αισθητό μέρος της ελληνικής κληρονομιάς αφομοιώθηκε από τον χριστιανισμό, όμως στο σύνολό του, ο όρος «ελληνικός» βαρύνεται με υποψίες, και ο μεταγενέστερος ελληνισμός κυμαίνεται ανάμεσα στις αναμνήσεις του αρχαίου κόσμου και στην δυσπιστία του προς αυτόν. Μόλις λίγο πριν από την πτώση της χριστιανικής αυτοκρατορίας, ο τελευταίος αυτοκράτορας, Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, έχει το θάρρος να ονομάσει την Βασιλεύουσα «ελπίδα και χαράν πάντων των Ελλήνων», δίνοντας στον εθνικό όρο νόημα παραπλήσιο προς ό, τι θα έδινε σε ανάλογη ώρα σήμερα Έλληνας ρήτορας. Και όμως, αιώνες ακόμη αργότερα το όνομα «Έλλην» εσήμαινε τους αρχαίους και μόνους Έλληνες στην συνείδηση των πολλών, το επίθετο «ελληνικός» εφαρμοζόμενο στην γλώσσα εδήλωνε αποκλειστικά την αρχαία ελληνική, και εβρέθησαν συγγραφείς, τον φθίνοντα 18ο και τον αρχόμενο 19ο αιώνα να αποδοκιμάσουν την χρήση του όρου «ελληνικός» προκειμένου για τον νέο ελληνισμό είτε να προτιμήσουν από τον όρο «Έλλην» τους όρους «Ρωμιός» ή «Γραικός», ως απαλλαγμένους από κάθε πρόκριμα.

(«Νεοελληνικός Διαφωτισμός», σ. 2)

Επίσης, στο ίδιο έργο, αναφέρεται ότι τόσο σκοτάδι επέφερε η μακροχρόνια δουλεία και μη αυτονομία του Έλληνα, ώστε χρειάστηκε να διδαχτεί ότι αποτελεί εθνότητα...

[...] Ο Ελληνικός Διαφωτισμός φαίνεται ότι πρώτος εδίδαξε με νομικά επιχειρήματα ότι, έστω και κάτω από τον ζυγό της δουλείας, οι Έλληνες αποτελούσαν χωριστή και αυθυπόστατη εθνότητα.

(ο. π. σ. 18)

Και σε τούτη την αφύπνιση βοήθησε αποφασιστικά η μελέτη της αρχαίας ιστορίας...

Η ιστορία γίνεται αγαπητό ανάγνωσμα των Ελλήνων· παρουσιάζει τότε ανάπτυξη η υπερηφάνεια για τους προγόνους, η λέξη «γένος» προσλαμβάνει ένα αυξημένο συναισθηματικό βάρος και απαντάει στην χρήση με υπερβολική πυκνότητα.

(ο.π. σ. 19)

Η στροφή των Ελλήνων προς τις προγονικές τους ρίζες, έστω και σε αυτό το πρώιμο στάδιο, δεν αρέσει στο Πατριαρχείο. Αποδοκιμάζει την ονοματοδοσία με αρχαιοελληνικά ονόματα...

Δύο χρόνια αργότερα (1819) σε εγκύκλιο του Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, αποδοκιμάζεται η «κατά καινοτομίαν», «εισαχθείσα των παλαιών ελληνικών ονομάτων επιφώνησις εις τα βαπτιζόμενα βρέφη των πιστών», λαμβανομένη ως μια καταφρόνησις της χριστιανικής ονοματοθεσίας.

(ο.π. σ. 5)

Παρ' όλα αυτά, οι Έλληνες αψηφούν και τον Πατριάρχη και τα συμφέροντά του, τον ποιμενάρχη τους, αφού ακόμα δεν υπήρχε το λεγόμενο αυτοκέφαλο της Ελλαδικής Εκκλησίας..

[...] Ενώ πριν η ονοματοθεσία γινόταν με μόνο ονόματα του χριστιανικού αγιολογίου, τώρα αρχίζουν να δίνουν και στη βάπτιση ονόματα από την αρχαία ελληνική ιστορία και μυθολογία. Έχουμε ως προς τούτο τρεις χαρακτηριστικές μαρτυρίες, από τον ίδιο χρόνο, 1819. Ο Αλή πασάς παρατηρεί: «Εσείς οι Έλληνες, μπρε, κάτι μεγάλο έχετε στο κεφάλι σας. Δεν βαφτίζετε πια τα παιδιά σας Γιάννη, Πέτρο, Κώστα, παρά Λεωνίδα, Θεμιστοκλή, Αριστείδη! Σίγουρα κάτι μαγειρεύετε». Ο οικουμενικός πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε', εκπέμπει εγκύκλιο, όπου καταδικάζεται το νέο αυτό έθιμο, το «κατά καινοτομίαν» εμφανιζόμενο, που είναι «μία καταφρόνησις της χριστιανικής ονοματοθεσίας». Ο Κοραής πληροφορείται για την εγκύκλιο και εκφράζει τη γνώμη του σχετικά: «Ταλαίπωρον γένος! Εξ οίων εις οία! Και τούτο κατά την δεκάτην ενάτην εκατονταετηρίδα! Οπότε μέγα μέρος του γένους κινείται εις το να επιστρέψη ανάπαλιν από τα τελευταία ταύτα ελεεινά οία, εις τα προγονικά οία».

(ο.π. σ. 60)

Οι μαρτυρίες αφθονούν και βεβαιώνουν ότι οι Έλληνες (πιο συνειδητά οι

μορφωμένοι, λιγότερο συνειδητά οι αμόρφωτες τάξεις) είχαν διατηρήσει την ανάμνηση της αρχαιότητας. Οι λόγιοι, εξάλλου, οι οποίοι είχαν πάντα, για γλώσσα παιδείας, την αρχαία ελληνική και αντλούσαν την επιστήμη τους αποκλειστικά από βιβλία ελληνικά και βυζαντινά, είχαν, επί πλέον, πολύ σαφή αίσθηση μιας πολιτισμικής αλυσίδας που, με διάμεσο το Βυζάντιο, τους ένωνε με την αρχαιότητα. Μια βαθύτερη γνώση της αρχαίας ελληνικής θα καλλιεργούσε μέσα τους την υπερηφάνεια ότι ανήκουν σε μια μεγάλη και ωραία γενιά.

(ο.π. σ. 124)

Ο ιστορικός Finlay, αναφέρεται στην μακραίωνη **ιστορική συνέχεια των Ελλήνων** και στους αιώνες δουλείας που είχαν ως αποτέλεσμα ο ίδιος λαός να έχει τεράστια πολιτισμική και πνευματική απόκλιση από τους προγόνους του...

Κατά τον Finlay η ιστορία της Ελλάδος, κατά τη διάρκεια είκοσι αιώνων ξένων κατακτήσεων, παρουσιάζει τον υποβιβασμό και τις συμφορές ενός Έθνους που έζησε το ανώτατο όριο πολιτισμού στον αρχαίο κόσμο. Εν τούτοις όμως ούτε ο εθνικός του χαρακτήρας εξαλείφθηκε ούτε οι εθνικές φιλοδοξίες του έσβησαν. Οι ιστορικοί δεν πρέπει να αγνοούν την ιστορία ενός λαού που ύστερα από τόσες περιπέτειες είχε ακόμη τη δύναμη να δημιουργήσει μια ανεξάρτητη χώρα. Όπως παρατηρεί ο Finlay, οι συνθήκες της Ελλάδος, κατά τη διάρκεια της μακροχρόνιας δουλείας της, δεν συνετέλεσαν στον εκφυλισμό της κάτω από τους Ρωμαίους και αργότερα από τους Οθωμανούς, οι Έλληνες σχημάτισαν μονάχα ένα ασήμαντο μέρος μιας μεγάλης Αυτοκρατορίας.

(«Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας», τ. Α΄, σ. 29, Α. Βασιλίεφ)

Μη γένοιτο, κανείς από ημάς να είναι γνώμης, ότι επειδή η αρχαία Ελλάς έγραψε Ιλιάδα, εστόλισε με πολύτιμες ζωγραφιές την Ποικίλη Στοά των Αθηνών, άριστευσε εις την Σαλαμίνα ή έχυσε φως πολιτισμού εις τα Εσπέρια Έθνη, πρέπει σήμερα οι λαοί της Ευρώπης να μας κοιτάζουν εις τα μάτια, τι θέλομεν. Η λάμψις των προγόνων θεατρίζει την ασχήμια των τέκνων, αν οι μεταγενέστεροι είναι ανόμοιοι των επαινεμένων αρχαίων, ή κοιμώμενοι εις ταις προπατορικάς δάφναις ταις άφησαν να μαραούν και να τριφθούν, αν μίσος φθόνος, δεισιδαιμονία, ανανδρία, εμφύλιοι πόλεμοι έξωσαν την ελευθερίαν, και αρετήν.

(«Προλεγόμενα του Γ. Τερτσέτη», στα απομνημονεύματα του Θεόδωρου

Κολοκοτρώνη)

Ο Κυριάκος Σιμόπουλος...

Από γενιά σε γενιά οι Έλληνες αποκόπτονται από τις ρίζες του ανεπανάληπτου πατρογονικού πολιτισμού και αφελληνίζονται. Για ελευθερία και γλώσσα μιλούσε ο Σολωμός. Και η γλώσσα είναι ο πυρήνας της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Η γνωριμία, ωστόσο, με την αρχαία γλώσσα θεωρείται συχνά προγονοπληξία που δεν συμβιβάζεται με τον «εκσυγχρονισμό» της κοινωνίας. Κι ας είναι η αρχαία ελληνική ιδεολογικό έρεισμα των ευρωπαϊκών γλωσσών, οικουμενική γλώσσα κι ακόμα η γλώσσα των θεσμών, της δημοκρατίας, των υψηλών ιδεωδών, η γλώσσα της ειρήνης και του ελεύθερου ανθρώπου. Οι ξένοι την καλλιεργούν, οι Έλληνες την απολακτίζουν. Η κλασική παιδεία, θεμέλιο του σύγχρονου πολιτισμού εξοβελίζεται και μυκτηρίζεται στην γενέτειρά της («Η λεηλασία και καταστροφή των ελληνικών αρχαιοτήτων», σ. 13).

Αναφέρεται επίσης, και στις προσπάθειες ανθελλήνων..

Οι Έλληνες ειδικά, γράφει ο Toyhbee, δίνουν μια αυθαίρετη εικόνα στην ιστορία τους, προσπαθούν να χαλκεύσουν μια φανταστική ιστορία. Ένας άλλος Άγγλος, ο αρχαιολόγος B. Trigger ισχυρίζεται ότι οι Έλληνες χρησιμοποιούν την αρχαιολογία για να θεμελιώσουν στα παλιά «μεγαλεία» την εθνική τους ταυτότητα. Κατά τον Trigger ύστερα από τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο εξαφανίζεται ο συσχετισμός εθνικισμού-αρχαιολογίας χάρη στην ανάπτυξη και την πολιτική και οικονομική συνεργασία. Στην Ελλάδα ειδικά όπου «διάφορες δυσαρέσκεις εκτρέφουν τον εθνικισμό», η αρχαιολογία θεωρείται «χρονικό ενός ένδοξου παρελθόντος». Υποστηρίζουν δηλαδή αμφότεροι ότι οι Έλληνες διαστρέφουν και παραποιούν την ιστορία, ότι δεν έχουν καμία σχέση με τους αρχαίους προγόνους και φυσικά κανένα δικαίωμα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και κυρίως να αξιώσουν επιστροφή των λεηλατημένων καλλιτεχνικών θησαυρών. Η αρχαιολογική, ωστόσο, επιστήμη έχει καταδείξει ότι η ταυτότητα ενός λαού είναι συνάρτηση εδαφικού χώρου και των κατοίκων και της διάρκειας αυτού του δεσμού. Στην Ελλάδα, η ταύτιση χώρου και λαού είναι απόλυτη αφού η γλώσσα είναι παρούσα και ζωντανή επί τρεις χιλιετίες. (ο.π. σ. 19)

Ο άρρηκτος σύνδεσμος αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και νεοελληνισμού, αποτυπώνεται στις διαμαρτυρίες εναντίον των αρχαιοκαπήλων που λυμαίνονταν (και λυμαίνονται) τις αρχαιότητες της ελληνικής γης. Ας δούμε κάποιες από αυτές...

Αθανάσιος Ψαλίδας (Ηπειρώτης λόγιος, 1809):

Εσείς οι Άγγλοι μας παίρνετε τα έργα των προγόνων μας. Φυλάξτε τα καλά! Οι Έλληνες θα έρθουν μια ημέρα να τα ξαναζητήσουν!

Λόρδος Byron:

Καταραμένη η ώρα, Ελλάδα, που Άγγλοι πάλι πλήγωσαν τα στήθη σου και τους θεούς σου.

Laborde (Γάλλος αρχαιολόγος):

Αυτοί οι απόγονοι των αρχαίων Αθηναίων είχαν, το παραδέχομαι, διαφθείρει τη γλώσσα του Δημοσθένη και είχαν παραδώσει στη λήθη την καλλιέργεια των Γραμμάτων και των Τεχνών. Διατηρούσαν όμως τον ευγενικό χαρακτήρα της φυλής και το σεβασμό τουλάχιστον για όλα εκείνα που προκαλούσαν ενθουσιασμό στους προγόνους τους.

Ο Γρηγόριος Δικαίος (Παπαφλέσσας) ως υπουργός των Εσωτερικών για την συγκέντρωση των αρχαιοτήτων στα σχολεία και όχι στα χέρια αρχαιοκάπηλων και πατριδοκάπηλων...

Να αποκτήσει με τον καιρόν παν σχολείον το μουσείον του· πράγμα αναγκαιότατον δια την ιστορίαν, δια την ανακάλυψιν των αρχαίων ονομασιών των πόλεων και τόπων, δια την γνώρισιν της δεξιότητος των προγόνων μας και δια την οποίαν δικαίως έχουσιν ως τα τοιαύτα τα σοφά της Ευρώπης έθνη, οι οποίοι μας μέμφονται, διότι τα χαρίζομεν ή τα πωλούμεν αντί μικρού τμήματος εις τους θαμίζοντας εις την Ελλάδα περιηγητάς των

Ο Μακρυγιάννης αγοράζει ο ίδιος αρχαιότητες για να τις αποδώσει πάλι στο νεοελληνικό κράτος...

Είχα δύο αγάλματα περίφημα, μια γυναίκα κι ένα βασιλόπουλο, ατόφια - φαίνονταν οι φλέβες, τόσην εντέλειαν είχαν. Όταν χάλασαν τον Πόρον, τα είχαν πάρει κάτι στρατιώτες και εις το Άργος θα τα πουλούσαν κάτι Ευρωπαίων· χίλια τάλαρα γύρευαν. Άντεσα κι εγώ εκεί πέρναγα· πήρα τους στρατιώτες και τους μίλησα. Αυτά και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουν να μην το καταδεχθείτε να βγούν από την πατρίδα μας. Δι' αυτά πολεμήσαμεν. Βγάζω και τους δίνω τριακόσια πενήντα τάλαρα

Ο Ίων Δραγούμης, στο σύγγραμμά του «Η Μεγάλη Ιδέα» αναφέρει...

Εφόσον η Ελληνική φύσις θα υπάρξη, θα υπάρξη και το Ελληνικόν πνεύμα. Αλλά αυτό, ιδιαιτέρως, ξεχωριστά από τας άλλας φυλάς είναι κυρίως πνεύμα εκπολιτισμού και γενικοτέρας προόδου της ανθρωπότητος. Αυτό το πρόσωπο έπαιξε πάντα εις την Ιστορίαν. Από τότε που η μυθική προσωποποίησίς του, ο Προμηθεύς, έκλεψε το πυρ από τους θεούς, μια μυστική ανησυχία προόδου, που παίρνει χίλιες μορφές και είναι ατομική, και είναι φιλοτιμία, φιλοπρωτία, φθόνος, και είναι γενική και είναι φιλομάθεια, ενθουσιασμός, ξενολατρεία, μια μυστική ανησυχία προόδου, που έρχονται ώρες να προξενή λύπην και πόνον, είναι το βάθος της Ελληνικής ψυχής.

(σελ. 6-7)

Ο Φρειδερίκος Νίτσε...

Ας πάμε όμως στο άφθαστο πρότυπό μας, να δούμε τι σημαίνει λαός υγιής. Οι Έλληνες, κατεξοχήν υγιείς, δικαίωσαν τη φιλοσοφία εσαεί με την ίδια τη σκέψη τους: Καταπιάστηκαν μαζί της περισσότερο απ' οποιονδήποτε λαό. Δεν μπόρεσαν να σταματήσουν όταν έπρεπε: **Ακόμα και στα ισχνά τους γεράματα παρέμειναν φλογεροί λάτρεις, έστω κι αν φιλοσοφία τότε έλεγαν πια μονάχα τις θεοσεβείς σοφιστείες και τα πανιερώτατα φιλολογήματα της χριστιανικής δογματικής.**

(«Η φιλοσοφία στα χρόνια της αρχαιοελληνικής τραγωδίας», σ. 42)

Θα ήταν ασυγχώρητο, αν παραλείπαμε τον Αδαμάντιο Κοραή που τόσο αγωνίστηκε για τον φωτισμό του έθνους. Έτσι, στο «Σάλπισμα πολεμιστήριον», το 1801, γράφει...

Φανταστείτε λοιπόν, ότι έχετε προ οφθαλμών την μητέρα σας την παλαιάν

εκείνην και περίφημον εις όλα τα έθνη και εις όλους τους αιώνας Ελλάδα... Πολεμήσατε λοιπόν, ω μεγαλόψυχα και γενναία τέκνα των παλαιών εκείνων Ελλήνων, όλοι ομού ενωμένοι τους βαρβάρους της Ελλάδος τυράννους. Ο κόπος είναι μικρός παραβαλλόμενος με την δόξαν, η οποία θέλει σας εξισώσει με τους ήρωας του Μαραθώνος, της Σαλαμίνας, των Πλαταιών, των Θερμοπυλών, τους ακαταμαχήτους προγόνους σας.

Σε υπόμνημά του «Προς την Ευρώπη», γράφει...

Το έθνος θεωρεί κατά πρώτον το απεχθές της αμαθείας του θέαμα, και φρίττει περιφέρον τα βλέμματα επί της απείρου αποστάσεως, ήτις το αποχωρίζει από την αρχαίαν δόξαν των προγόνων του. Εν τούτοις η οδυνηρά αύτη ανακάλυψις δεν απέλιπε τους Έλληνας· «καταγόμεθα», είπον καθ' εαυτούς, «εκ των Ελλήνων, πρέπει να προσπαθήσωμεν ίνα αναδειχθώμεν άξιοι του ονόματος τούτου, ή να μη φέρωμεν πλεόν αυτό».
(«Υπόμνημα προς την Ευρώπη», 1803)

Σε επιστολή του προς τους Σμυρναίους...

Ούτοι εδώ έλαβον τας Επιστήμας από τους προγόνους μας· και αν έλειπον των Ελλήνων τα συγγράμματα, ίσως ακόμη, καθώς άλλην φοράν, ήθελον ζώσιν εις τους λόγγους τρεφόμενοι με βαλανίδια. Πρέπει όμως να ομολογήσωμεν την αλήθειαν, ό, τι έλαβον από τους προγόνους μας, το εκατονταπλασίασαν και το εχιλιοπλασίασαν με την επιμέλειάν των, και με τον καλόν τρόπον εις τον οποίον παραδίδουσι τας επιστήμας. Επειδή λοιπόν, από δυστυχίαν, είμεθα την σήμερον αναγκασμένοι ημείς οι απόγονοι των θαυμαστών Ελλήνων να ζητώμεν και να λαμβάνωμεν από τούτους την προγονικήν ημών κληρονομίαν, ανάγκη είναι, φίλοι και αδελφοί, να μιμιθώμεν και τον τρόπον, με τον οποίον αυτοί επολλαπλασίασαν το τάλαντον.
(«Προς τους Σμυρναίους», 1803)

Στην ίδια επιστολή...

Η γλώσσα των Ελλήνων πρέπει εις ημάς μάλιστα τους Έλληνας να είναι η βάση και το θεμέλιον πάσης επιστήμης. Και αν οι αλλόφυλοι έχωσι εις τοσαύτην τιμήν την Ελληνικήν γλώσσαν, πόσω μάλλον πρέπει ημείς να καταγινώμεθα εις την προγονικήν μας κληρονομίαν; Εξεύρετε φίλοι ότι και εις τα δύο Παρλαμέντα της

Αγγλίας ολίγοι την σήμερον ευρίσκονται, οι οποίοι δεν έχουν είδησιν, άλλος πολλήν, άλλος ολίγην, της Ελληνικής γλώσσης; Και ποια κατάρα Θεού εύρηκε τους ταλαιπωρημένους Γραικούς να αμελώσι το προγονικόν των κτήμα; Να μην καταλαμβάνωσι τα συγγράμματα των προπατόρων αυτών εις τα οποία οι σοφοί Ευρωπαίοι προσφέρουσι τόσον σέβας;

Στον «Διάλογο δύο Γραικών», υπενθυμίζει τις προγονικές μας ονομασίες...

Από τας αναριθμήτους, φίλε μου, δυστυχίας, όσες προξενεί η βαρβάρωσις εις τα έθνη, μία είναι και το να λησμονώσιν έως και αυτήν την αρχήν και το όνομα της γενεάς των. Οι πρόγονοί μας ωνομάζοντο το παλαιόν Γραικοί· έπειτα έλαβον το όνομα Έλληνες, όχι από ξένον έθνος, αλλ' από Γραικόν πάλιν, όστις είχε κύριον όνομα, το Έλλην, καθώς ημείς ονομαζόμεθα, συ Κλεάνθης, Αριστοκλής, εγώ. Εν από τα δύο λοιπόν ταύτα είναι το αληθινόν του έθνους όνομα. Επρόκρινα το, Γραικοί, επειδή ούτω μας ονομάζουσι και όλα τα φωτισμένα έθνη της Ευρώπης. Αν προκρίνεις το, Έλληνες, ονομάζου, φίλε μου, Έλλην· αλλά, η, δια τους οικτιρμούς του Θεού, Ρωμαίος.

(«Διάλογος δύο Γραικών», 1805)

Λυπάμαι που θα γίνω κάπως δυσάρεστος, αλλά δυστυχώς ο Νεοέλληνας «Ρωμιοποιημένος» και τελείως έξω από την δημιουργική ελευθερία του πνεύματος, ουραγός και ραγιάς, πνέει τα λοίσθια. Η εκβαρβάρωσή του τείνει στο πλήρες, και τούτο ισχύει για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Εδώ, ας θυμηθούμε τι λένε ο Αθήναιος στους «Δειπνοσοφιστές» και ο Καβάφης στο ποίημα «Ποσειδωνιάται», ότι η εκβαρβάρωση συντελείται με την απώλεια τόσο των εθίμων όσο και της γλώσσας. Και φτάσαμε στο σημείο να μην μπορούμε πλέον ούτε να μιλήσουμε καν σωστά Ελληνικά. Πόσο περισσότερο λυπηρό το να μην γνωρίζουμε την ιστορία μας... Εύγε στην παιδεία μας.

Διομήδης

Πηγές

1. Γ. Πουρναράς, «Ταξίδι στην ελληνική προϊστορία».
2. Κ. Δημαράς, «Νεοελληνικός Διαφωτισμός».
3. Α. Βασίλιεφ, «Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας», τ. Α΄
4. Απομνημονεύματα Θ. Κολοκοτρώνη.

5. Κ. Σιμόπουλος, «Η λεηλασία και καταστροφή των ελληνικών αρχαιοτήτων».
6. Ι. Δραγούμης, «Η μεγάλη Ιδέα».
7. Φ. Νίτσε, «Η φιλοσοφία στα χρόνια της αρχαιοελληνικής τραγωδίας».
8. Α. Κοραής, «Άπαντα», τ. 2.